

עין משפט
נר מצוה

לב:

המוניח פרק שלישי בבא קמא

מסורת הש"ס

בבא קמא ד' מ"ב פ"ג הל' ס"ב
שבת ה"ב ב פתג עשין
ז טושיע איש פי רב
ג' פ"ג
ג ב מ"י פ"א מ"ב מ"ג
ומזיק הלכה פ' סמ
עשין ע טושיע איש פי
תלפ ספיק ט'
א ד מ"י פ"ג מ"ב
עטרתין הלכה י'
תמנ לאין קלפ'
ב ב מ"י עט ה"י
תמנ ט'
ג ב ז ח ט י
מלכות דלת ה"י
ס ב כ מ"י עט ה"י
ס ה ל מ מ"י פ"א מ"ב
תולג ומזיק ה"י פ'
מ"מ פתג עשין ע טושיע
מ"מ פ"מ תלפ פ"ט'
ג ב ז מ"י פ"ג מ"ב
רולג ומזיקה פ' סמ
הלכה יא פתג עשין ע':

ונתזה בקעת וטפחה לו בפניו. לא גרסינן ומת דהא מוקי לה
לענין ארבעה דברים: זה שדעת חבירו נכנס. משמע
לחריב כשלאחר נכנס וא"ת בשלל נרשות אחרי פטור כיון שראהו
שנכנס הוא אמרינן בפי' הפרה (למן מת. וחס ד"ה החוק) הנכנס לחלץ
בעל הבית שלל נרשות דלפי' בעל
הבית היקוי חייב אי הוה ידע היה
ואפילו שלל כוונה דומיא דלא היה
ידע לפטור התם וי"ל הא דקמני
ירשא פטור היינו מד' דברים אבל
נוק חייב וכן פי' בקונטרס א"נ כולה
בדימת בשלל ראהו מ"מ משיב לדעת
חבירו שהיה לו לדע שלל על חס
רשות ממנו רשות אלל משום שרואה
ליכנס: דלא סגי א"ה בגלות.
וא"ת והא תמן בשלל הן הגולין (מסת. ח.)
הזרק אכן לחצו והסג אס יש לו
רשות לניק לניכנס גולה ואל
לאו אינו גולה ואחרי גולה כשנכנס
נרשות וי"ל דהתם מיירי כגון שיש לו
דך בחיבו או נכמר או נמנה או
שאלה או נשכרות שאין בעל החצר
יכול לעכב עליו אבל הכא מיירי
כאדם ששאל רשות ליכנס לפי שעה
ידוע הוא שיכנס לאלתר כיון ששאל
ממנו רשות להכי הוא קרוב למוד:
מיתירבי' הוזרק אכן דרה"ד והא
הבא דשונג קרוב אמיד.
כריס אלו הן הגולין (מסת. דף י':) דריס
שגגה פרט למוד ומוקי לה כאומר
מוטר וקרי ליה מוד משום דאומר
מוטר קרוב למוד והא דלא מיתי
הך משנה התם דלא משמע ליה לדמיי
האי קרוב למוד להבוא אלל ההוא
לדעיל לא הו קרוב למוד טפי מהאי
והא דפריך גמ' אהך משנה נמכות
והוא מוד הו ומשני כסומר כותלו
וכולה סוגיא כדכח סמין אהא
דפערין הכא קרוב למוד ולא אחי
היה סוגיא כמאן דמתי דר' יוסי
בר מנינא ארישא: חייב בארבעה
דברים. פי' בקונטרס כיון דחוייה
דעיל אצבע ליה לעיני וקשה לריביז'
לאס ראה היה לו להחמיצ גלות
דע"ג דלא נתן לו רשות ליכנס מידי
אהו אמקריבז' צו ללחט גבי נפס
כסמן דחייב גלות אלאך דלא הו
שליא דגרי ופע"פ שנכנס נרשות
כיון שעתה מסריבז' צו ללחט הו
שלא נרשות וי"ל דשאי התם כו
שחילת כניסמו נרשות לפיכך באלח
יש לו לחוש שמא לא יאל דמי טפי
ליער כי נעוה הוא שלא למחר ללחט
לנפח לעין אס יאל אס לאו אבל
כיון שמתן לו רשות ליכנס והיה לו
הכא שחילת כניסמו שלל נרשות
אין לו לחוש כל קך ולא דמי לער
והביא ראיס מירושלמי דג' א"ר יוסי
בר מנינא היה עומד ומנקע עליס
כחצירו ונכנס פועל לתנוע שכרו ונתה

בואו וגלג. כאדם המקבל
והיוק כריפי. על אמריס:
היודי אחר. של אמריס חייב:
לעיוני: דלא שכיחי רביס.
אבוא ונצא לקראת כלה מלכתא ואמרי לה
לקראת שבת כלה מלכתא רבי ינאי
ימתעטף וקאי ואמר בואי כלה בואי כלה:
מתני' יהמבקע (ג) ברה"ר והיוק ברה"ר ברה"ר
היוק ברה"ר ברה"ר והיוק ברה"ר אחר חייב:
גמ' וצריכא דאי תנא המבקע ברה"ר והיוק
ברה"ר משום דשכיחי רביס אבל מרה"ר
לרה"ר דלא שכיחי רביס אימא לא ואי תנא
מרה"ר לרה"ר משום דמעיקרא שלא כרשות
עביד אבל מרשות היחיד לרה"ר דברשות
עביד אימא לא ואי תנא הך תרתי הא
משום דשכיחי רביס והוא משום דשלא
ברשות אבל מרה"ר לרה"ר אחר דלא שכיחי
רביס ומעיקרא ברשות אימא לא צריכא:
ח"ר הנכנס לחנותו של גר שלא ברשות
ונתזה בקעת וטפחה על פניו ומת פטור
ואם נכנס ברשות חייב מאי חייב א"ר יוסי
בר חנינא חייב כד' דברים ופטור מגלות
לפי שאין דומה לער יער זה לרשותו נכנס
ואמר (ג) רבא ק"ו ומה יער זה לדעתו נכנס וזה
לדעתו נכנס נעשה כמו שנכנס לדעת
חבירו וגולה זה שדעת חבירו נכנס לא
כל שכן אלא אמר רבא מאי פטור מגלות
דלא סגי ליה בגלות והיינו מעמד דרבי יוסי
בר חנינא משום דהו ליה
על ידו והא הכא דשונג קרוב למוד הוא דאיבעי אסקוי אדעתיה
דמייתי אינשי בחדא רצועה וקתני הרי זה גולה אמר רב שימי
מנהרדעא דטעי במנינא ט' מנח ליה רבא בסנדליה אמר ליה
אטו הוא מני והתניא ג' גדול שבדינין קורא והשני מונה והשלישי אומר
כהו אלא אמר רב שימי מנהרדעא דטעה דינא גופיה מיתבי ט' הוזרק את
האבן לרה"ר והרג הרי זה גולה והא הכא דשונג קרוב למוד הוא דאיבעי
ליה אסקוי אדעתיה דברה"ר שכיחי אינשי וקתני הרי זה גולה ט' אמר רב שמואל
בר יצחק 'בסותר את כותלו איבעי ליה עיוני בסותר כלילה בלילה גמי
איבעי ליה עיוני 'בסותר את כותלו ביום לאשפה האי אשפה ה"ד אי דשכיחי
רביס מויד הוא ואי לא שכיחי רביס אנוס הוא אמר רב פפא [לא צריכא
אלא] באשפה העשויה להפנות כלילה ואינה עשויה להפנות ביום ואיכא
דמיקרי וייתב מויד לא הו דהא אינה עשויה להפנות ביום אנוס גמי לא
הו דהא איכא דמיקרי וייתב רב פפא משמיה דרבא תמני לה ארישא
יהנכנס לחנותו של גר שלא ברשות ונתזה לו בקעת וטפחה לו על פניו
ומת פטור אמר רבי יוסי בר חנינא חייב בארבעה דברים: ופטור מגלות
מאן דמתני לה אסיפא כ"ש ארישא ומאן דמתני לה ארישא אבל אסיפא כיון
דברשות חייב גלות וכי חייב גלות והתניא הנכנס לחנותו של נפח ונתזה
ניצרות וטפחה לו על פניו ומת פטור ואפילו נכנס ברשות הכא במאי עסקינן
בשוליא דנפחי שוליא דנפחי למקטלא קאי כשרבו מסרהב בו לצאת ואינו
יוצא ומשום דרבו מסרהב בו לצאת למיקטליה קאי כסבור יצא אי הכי אחר נמי
אחר

בואו וגלג. כאדם המקבל
והיוק כריפי. על אמריס:
היודי אחר. של אמריס חייב:
לעיוני: דלא שכיחי רביס.
אבוא ונצא לקראת כלה מלכתא ואמרי לה
לקראת שבת כלה מלכתא רבי ינאי
ימתעטף וקאי ואמר בואי כלה בואי כלה:
מתני' יהמבקע (ג) ברה"ר והיוק ברה"ר ברה"ר
היוק ברה"ר ברה"ר והיוק ברה"ר אחר חייב:
גמ' וצריכא דאי תנא המבקע ברה"ר והיוק
ברה"ר משום דשכיחי רביס אבל מרה"ר
לרה"ר דלא שכיחי רביס אימא לא ואי תנא
מרה"ר לרה"ר משום דמעיקרא שלא כרשות
עביד אבל מרשות היחיד לרה"ר דברשות
עביד אימא לא ואי תנא הך תרתי הא
משום דשכיחי רביס והוא משום דשלא
ברשות אבל מרה"ר לרה"ר אחר דלא שכיחי
רביס ומעיקרא ברשות אימא לא צריכא:
ח"ר הנכנס לחנותו של גר שלא ברשות
ונתזה בקעת וטפחה על פניו ומת פטור
ואם נכנס ברשות חייב מאי חייב א"ר יוסי
בר חנינא חייב כד' דברים ופטור מגלות
לפי שאין דומה לער יער זה לרשותו נכנס
ואמר (ג) רבא ק"ו ומה יער זה לדעתו נכנס וזה
לדעתו נכנס נעשה כמו שנכנס לדעת
חבירו וגולה זה שדעת חבירו נכנס לא
כל שכן אלא אמר רבא מאי פטור מגלות
דלא סגי ליה בגלות והיינו מעמד דרבי יוסי
בר חנינא משום דהו ליה
על ידו והא הכא דשונג קרוב למוד הוא דאיבעי אסקוי אדעתיה
דמייתי אינשי בחדא רצועה וקתני הרי זה גולה אמר רב שימי
מנהרדעא דטעי במנינא ט' מנח ליה רבא בסנדליה אמר ליה
אטו הוא מני והתניא ג' גדול שבדינין קורא והשני מונה והשלישי אומר
כהו אלא אמר רב שימי מנהרדעא דטעה דינא גופיה מיתבי ט' הוזרק את
האבן לרה"ר והרג הרי זה גולה והא הכא דשונג קרוב למוד הוא דאיבעי
ליה אסקוי אדעתיה דברה"ר שכיחי אינשי וקתני הרי זה גולה ט' אמר רב שמואל
בר יצחק 'בסותר את כותלו איבעי ליה עיוני בסותר כלילה בלילה גמי
איבעי ליה עיוני 'בסותר את כותלו ביום לאשפה האי אשפה ה"ד אי דשכיחי
רביס מויד הוא ואי לא שכיחי רביס אנוס הוא אמר רב פפא [לא צריכא
אלא] באשפה העשויה להפנות כלילה ואינה עשויה להפנות ביום ואיכא
דמיקרי וייתב מויד לא הו דהא אינה עשויה להפנות ביום אנוס גמי לא
הו דהא איכא דמיקרי וייתב רב פפא משמיה דרבא תמני לה ארישא
יהנכנס לחנותו של גר שלא ברשות ונתזה לו בקעת וטפחה לו על פניו
ומת פטור אמר רבי יוסי בר חנינא חייב בארבעה דברים: ופטור מגלות
מאן דמתני לה אסיפא כ"ש ארישא ומאן דמתני לה ארישא אבל אסיפא כיון
דברשות חייב גלות וכי חייב גלות והתניא הנכנס לחנותו של נפח ונתזה
ניצרות וטפחה לו על פניו ומת פטור ואפילו נכנס ברשות הכא במאי עסקינן
בשוליא דנפחי שוליא דנפחי למקטלא קאי כשרבו מסרהב בו לצאת ואינו
יוצא ומשום דרבו מסרהב בו לצאת למיקטליה קאי כסבור יצא אי הכי אחר נמי
אחר

הנהרות הב"ח

(ב) בפשטה הנבקע
ברה"ר והיוק ברה"ר
ברה"ר והיוק ברה"ר
(ג) גמ' אחר רבא ק"ו
ומה יער: (א) רבא ד"ה
טפח וידיס כסנדליה
ה"ה:

מוסף רש"י

מתעטף. נכנסים אלס
נכנסים יוסי. בואי כלה.
הכי קרי ליה לשכיח
שנת מתוך תכנית נפשו.
הוסיף לו רצועה אחת
ומת יהו זה גולה על
ידו. ולא דמי לטענה
פשה גמי אלס נעטר
מקלט, דלמקלט הנעטרין
(פסחין ע"ח.) טול
פסחין, דהיינו חוקין
לה נקטת פני אלס
(מכילתין כ"ג.) טפח ליה
רבא בסנדליה. הכו על
כסמ נתקן דרך חוק,
כסם שמתן פני אלס
תשוב (ב"ב כ"ג.) ואיכל
דמוקרי רישיס לפינת כיוס
(מכילתין כ"ג.)

רבינו חננאל (הרשב"א)

אחא ומצא פרט למפציץ
עצמו כמאן איר אלעזר
כן יצק משביחה אבן
מירו הוציא הלה את
ראשו וקיבלה פטור מכלת
וחייב כד' דברים כיון
דמתני אחא חייב כד'
דברים של שכן אקמייתא
דוראי חייב ומאן דמתני
לה אקמייתא אבל אחא
פטורין לגמרי מדי דברים
וחייב בנזק ודורבא דאמר
בסוף פ' כיצד יתח אבן
מותרת לו בחיזק ולא הכי
בה פעולם תעמד ונפלה
לענין נזיק חייב לענין ד'
דברים פטור ואפי' אנוס
חייב בנזק חזק דאמר
רבנן כדריא פעע תחת
פעע לחייב על השונג
כמזיד ועל האנוס כרצין:

א"ר יוסי דאמרי

א"ר יוסי דאמרי
ב"ה דנפסי.
ג' עולא דל"ל אפי"ג דלמר
לא מ"מ תל הו ליה לאסוקי
לדעויה וכו.

והואיל

רבינו חננאל

אחא ומצא פרט למפציץ
עצמו כמאן איר אלעזר
כן יצק משביחה אבן
מירו הוציא הלה את
ראשו וקיבלה פטור מכלת
וחייב כד' דברים כיון
דמתני אחא חייב כד'
דברים של שכן אקמייתא
דוראי חייב ומאן דמתני
לה אקמייתא אבל אחא
פטורין לגמרי מדי דברים
וחייב בנזק ודורבא דאמר
בסוף פ' כיצד יתח אבן
מותרת לו בחיזק ולא הכי
בה פעולם תעמד ונפלה
לענין נזיק חייב לענין ד'
דברים פטור ואפי' אנוס
חייב בנזק חזק דאמר
רבנן כדריא פעע תחת
פעע לחייב על השונג
כמזיד ועל האנוס כרצין:
א"ר יוסי דאמרי
ב"ה דנפסי.
ג' עולא דל"ל אפי"ג דלמר
לא מ"מ תל הו ליה לאסוקי
לדעויה וכו.

רבינו חננאל

אחא ומצא פרט למפציץ
עצמו כמאן איר אלעזר
כן יצק משביחה אבן
מירו הוציא הלה את
ראשו וקיבלה פטור מכלת
וחייב כד' דברים כיון
דמתני אחא חייב כד'
דברים של שכן אקמייתא
דוראי חייב ומאן דמתני
לה אקמייתא אבל אחא
פטורין לגמרי מדי דברים
וחייב בנזק ודורבא דאמר
בסוף פ' כיצד יתח אבן
מותרת לו בחיזק ולא הכי
בה פעולם תעמד ונפלה
לענין נזיק חייב לענין ד'
דברים פטור ואפי' אנוס
חייב בנזק חזק דאמר
רבנן כדריא פעע תחת
פעע לחייב על השונג
כמזיד ועל האנוס כרצין:
א"ר יוסי דאמרי
ב"ה דנפסי.
ג' עולא דל"ל אפי"ג דלמר
לא מ"מ תל הו ליה לאסוקי
לדעויה וכו.